

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2198/2019
26.08.2021. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Милунка Арсић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа Неђо Јовановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3134/18 од 20.02.2019. године, у седници већа одржаној дана 26.08.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3134/18 од 20.02.2019. године у ставу другом и четвртном изреке и у наведеном делу предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 54/17 од 20.02.2018. године одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете нанете при вођењу поступка стечаја друштва „ВВ“ ДОО чији је власник и оснивач тужилац, плати износ од 24.885.382,00 динара са законском затезном каматом на износ од 12.700.380,00 динара почев од 07.03.2013. године, на износ од 10.349.470,00 динара почев од 10.09.2012. године и на износ од 135.525,00 динара почев од 26.11.2012. године. Истом пресудом је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 599.640,00 динара са каматом од дана пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3134/18 од 20.02.2019. године у ставу првом изреке укинута је наведена првостепена пресуда. У ставу другом изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да на име накнаде штете нанете при вођењу поступка стечаја друштва „ВВ“ ДОО чији је власник и оснивач тужилац плати износ од 11.721.868,78 динара са законском затезном каматом од 15.09.2017. године, као дана вештачења. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован преостали тужбени захтев у износу од 13.163.513,22 динара са каматом и у ставу четвртном обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 495.505,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавио ревизију тужени због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и налази да је ревизија основана.

Према чињеничном стању, утврђеном на расправи пред другостепеним судом тужилац је био власник и оснивач друштва „ВВ“ ДОО са седиштем у ..., над којим је решењем Привредног суда у Ужицу Ст.2/13 од 01.03.2013. године отворен поступак стечаја а за стечајног управника именован тужени. Према извештају стечајног дужника о економско финансијском положају од 29.03.2013. године утврђена је укупна имовина стечајног дужника од 4.157.730,63 динара и обавезе у износу од 11.327.981,22 динара. Одлучено је да се стечајни поступак спроведе банкротством и формиран је одбор поверилаца. Решењем Привредног суда од 28.02.2014. године одобрена је завршна деоба деобне масе стечајног дужника и утврђено намирење поверилаца другог и трећег реда у износу од 9.759.967,36 динара а износ за исплату по завршној деоби је 618.946,29 динара. Усвојен је завршни рачун стечајног управника са стањем на дан 20.04.2014. године и закључен стечајни поступак. Стечајни управник је дана 09.01.2015. године тражио од Привредног суда сагласност за подношење тужбе за наплату накнадно пронађене имовине у коју спадају потраживања од дужника стечајног дужника „ГГ“ „ДД“ и „ЂЂ“ у укупном износу од 27.549.855,00 динара што је Привредни суд одбацио решењем 27.01.2015. године. Тужени је тражио и повратак у стечајну масу накнадно пронађене имовине у вредности од 11.160.000,00 динара која се односи на компензацију плаца на Златибору који није прокњижен у пословним књигама стечајног дужника што Привредни суд није прихватио налазећи дописом од 18.08.2015. године да се не ради о накнадно пронађеној имовини.

Побијаном пресудом другостепени суд је оценио да је на страни туженог као стечајног управника било грубе непажње у вршењу послова стечајног управника привредног друштва „ВВ“ ДОО. Несавесне радње произилазе из околности да је тужени према извештају о економско финансијском положају стечајног дужника од 29.03.2013. године имао сазнање да је узрок покретања стечајног поступка немогућност наплате два велика потраживања, да је савјешно потраживања стечајног дужника вршено без присуства представника стечајног дужника и да је тужени одговоран због недовољно наплаћених потраживања према друштвима „ГГ“ ... и ДОО „ДД“ ..., јер је тужилац поднео тужбу против привредног друштва „ГГ“ ... 07.03.2013. године за наплату потраживања од 14.388.806,00 динара, да је стечајни управник уместо да обави консултације и да преузме парницу предложио суду одбачај тужбе јер је поднета након отварања стечајног поступка и да је тужба одбачена 29.03. исте године, да је према ДОО „ДД“ потраживање стечајног дужника било обезбеђено меницом на износ од 11.215.093,74 динара, коју је тужени повукао и одблокирао рачун тог друштва наплативши током стечаја по извршеном савјешноу 850.523,69 динара што је на граници намерног понашања и грубе непажње јер је потраживање стечајног дужника на дан отварања стечајног поступка према овом друштву било битно веће при чему је тужени неблаговремено 2015 године по окончању стечајног поступка тражио од суда сагласност за покретање парнице против наведених привредних друштава ради наплате потраживања стечајног дужника. Побијаном пресудом делимично је усвојен

тужбени захтев и тужиоцу досуђена накнада штете применом члана 27. и 31. став 1. Закона о стечају. Висина штете је утврђена вештачењем, смањењем износа за ненаплаћена потраживања поверилаца у стечајном поступку.

По оцени Врховног касационог суда побијана пресуда у оспореном делу је заснована на погрешној примени материјалног права услед чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Закон о стечају је определио статус стечајних управника као предузетника услед чега одговарају за обавезе целокупном имовином. Чланом 27. Закона о стечају („Службени гласник РС“ бр. 104/09, 99/11, 71/12) прописан је делокруг послова стечајног управника. Ставом 1. тачка 17. истог члана одређено је да стечајни управник заступа стечајног дужника, односно стечајну масу у покретању и вођењу судских, управних и других поступака а ставом 4. да стечајни управник обавља своје послове самостално и са пажњом добром стручњака, у складу са овим законом, националним стандардима за управљање стечајном масом и кодексом етике. Према члану 31. став 1. Закона о стечају, у случају када је у обављању послова стечајни управник проузроковао штету учесницима у поступку намерно или крајњом непажњом, стечајни управник личном имовином одговара за такву штету. Из наведеног произилази да стечајни управник одговара за накнаду штете проузроковану кривицом у смислу члана 154. став 1. Закона о облигационим односима и то по тежем, умишљајном облику кривице, односно да не одговара за штету услед обичне непажње.

Према спроведеном економско финансијском вештачењу (основни налаз) предузеће „ГГ“ је према предузећу „ВВ“, као уговорном извођачу грађевинских радова на пословно стамбеном објекту у Чачку, према стању на дан отварања стечајног поступка 01.03.2013. године имало претплату од 1.722.335,63 динара без обрачуна законске камате за доцњу и исплати привремених ситуација. Наведени обрачун је заснован на извршеним радовима из привремених ситуација које је испоставило предузеће „ВВ“ које су оверене од надзорног органа и предузећа „ГГ“ и књижене у аналитичким картицама стечајног дужника и „ГГ“. Тужилац је вештаку презентирао 14.08.2017. године коначни обрачун изведених радова у износу од 34.685.911,04 динара. У основном налазу вештак се изјаснио да утврђење чињеничног стања за пет ставки из наведеног коначног обрачуна стечајног дужника, сачињеног у износу од 16.659.162,00 динара (по спецификацији као разлика у вредности радова, разлика у цени, изгубљена добит, прекид у извођењу радова на градилишту и грађевински материјал и ангажовање радника) излази из оквира економско финансијског вештачења. Према записнику о сравњењу – усаглашавању обавеза и потраживања од 13.11.2013. године стечајног дужника и предузећа „ГГ“ са допуном коју је оспорио тужилац а којом је признао да нема потраживања његово друго предузеће „ЕЕ“ које је било подизвођач радова према „ГГ“ утврђен је дуг „ГГ“ за извођење радова (по непрокњиженој документацији) од 1.688.425,64 динара, који је према налазу и мишљењу вештака исплаћен стечајном дужнику у виду три појединачне уплате закључно са 09.12.2013. године.

Према основном налазу и мишљењу „ВВ“ је на дан отварања стечајног поступка од 01.03.2013. године имао потраживање према „ДД“ за изведене грађевинске радове у износу од 1.786.405,95 динара без обрачуна законске камате а са каматом у износу од 4.252.458,32 динара по варијанти према стању са усаглашавања потраживања. Констатовано је да надзорни орган није именован, да нису подношене

привремене ситуације, да није извршена примопредаја радова нити овера коначног обрачуна радова и окончане ситуације, да постоји разлика у документацији о висини вредности радова у предмету и документацији прибављеној током вештачења и да остали наведени радови у коначном обрачуну стечајног дужника од 31.07.2009. године предатог вештаку од стране тужиоца 14.08.2017. године излазе из оквира економско финансијског вештачења. Према записнику о савјештању и усаглашавању обавеза и потраживања сачињеног током стечајног поступка 30.12.2013. године између „ВВ“ и „ДД“ утврђено је потраживање стечајног дужника на дан наведеног савјештања од 850.523,69 динара, које је према налазу и мишљењу вештака стечајном дужнику исплаћено 15.01.2014. године. Допунским налазом и мишљењем истог вештака на коме је заснована побијана одлука по наредби за исказивање потраживања стечајног дужника у варијанти признатих коначних обрачуна према „ГГ“ и „ДД“ без обрачуна камате на дан 01.03.2013. године утврђен је дуг „ГГ“ од 14.936.826,49 динара и дуг „ДД“ од 5.771.340,00 динара.

Код оваквог стања по оцени Врховног касационог суда за сада се као паушалан не може прихватити закључак другостепеног суда о постојању и обиму ненаплаћених потраживања стечајног дужника према дужницима „ГГ“ и „ДД“ и одговорности туженог, јер нису наплаћени у стечајном поступку и тужиоцу уплаћена преостала разлика по исплати поверилаца. Побијаном одлуком су као основ одговорности туженог прихваћена потраживања стечајног дужника која произилазе из непрокњижене и неадекватно вођене документације за коју се и вештак изјаснио да делом није у његовом домену испитивања при чему није оцењено ни да ли је и када ова документација, посебно коначни обрачуни за радове на изградњи објеката „ГГ“ и „ДД“ презентирани стечајном управнику. Коначне обрачуна нису сачиниле заједничке комисије извођача и финансијера а „ГГ“ је коначни обрачун вратио стечајном дужнику. Током стечајног поступка савјештањем и усаглашавањем обавеза наплаћен је од „ГГ“ износ од 1.688.425,64 динара према непрокњиженој документацији о радовима при чему недостаје све чињенице о дугу и могућности наплате већег износа. Није спорно да тужени није преузео парницу коју је тужилац неовлашћено покренуо након отварања стечајног поступка према „ГГ“ али је изостала оцена да ли је тужилац пред Привредним судом довољним доказима документовао свој тужбени захтев постављен на износ од 14.388.806,39 динара те да ли је у том тренутку било услова за преузимање и вођење ове парнице у виду потребних чињеница, доказа и финансијских средстава. Из доказа наведених тужбом 07.03.2013. године не произилази да је тужилац приложио Привредном суду нити предложио читање коначног обрачуна иако је сачињен 16.01.2013. године већ само најавио да ће на расправи доставити грађевински дневник и предложио је сведоке. Према спроведеном вештачењу постоји битна разлика у висини потраживања према друштву „ГГ“ исказаним коначним обрачуном стечајног дужника и потраживање у тужби поднетој Привредном суду 07.03.2013. године са захтевом већим за 3.958.782,12 динара. Према финансијском извештају од 28.02.2013. године са потписом тужиоца на дан 31.12.2012. године „ВВ“ је имао укупна потраживања на крају текуће године од само 1.893.000,00 динара. Тужени је у току поступка указивао да је тужилац прикривао оригиналну документацију о пословању стечајног дужника, да је давао погрешне податке и доводио у заблуду учеснике стечаја да није водио своје пословање по закону што је довело до лажног приказивања пореза и потраживања што је другостепени суд пропустио да оцени а јесте од битног значаја за оцену постојања и степена кривице стечајног управника и тиме одговорности за накнаду штете. Стога су одлучне чињенице за пресуђење ове правне ствари остале спорне и побијана одлука је морала бити укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности, утврдити када су туженоме презентирани коначни обрачуни за изведене радове стечајног дужника по уговорима са „ГГ“ и „ДД“ и друга релевантна документација за оцену висине ненаплаћених потраживања стечајног дужника, не евидентираних завршним рачуном за 2012. годину, оцениће да ли су према садржини, неовереној форми и ставу вештака коначни обрачуни могли бити прихваћени у целокупним износима и друге указане околности а затим оценити да ли је поступање туженог у стечајном поступку било у складу са обавезама прописаним Законом о стечају и Националним стандардима за управљање стечајном масом, да ли је тужиоцу проузрокована штета и ако јесте у ком обиму и да ли постоји одговорност туженог за накнаду.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци решења на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић